

XIV C 526/22

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 lutego 2023 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu XIV Zamiejscowy Wydział Cywilny z siedzibą w Pile

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Jolanta Czajka-Bałon

Protokolant: st. sekr. sąd. Grażyna Bielicka

po rozpoznaniu w dniu 7 lutego 2023 r. w Pile

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) **Bank Spółka Akcyjna w W.**

przeciwko **M. K.**

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego M. K. na rzecz powoda (...) Bank Spółka Akcyjna w W. kwotę 105 346,15 zł (sto pięć tysięcy trzysta czterdzieści sześć i 15/100 złotych) z miesiąca z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 9 marca 2022 r. do dnia zapłaty,
2. Zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 10 668 zł tytułem zwrotu kosztów procesu z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od chwili uprawomocnienia się niniejszego wyroku do dnia zapłaty.

Jolanta Czajka-Bałon

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 28 lutego 2023 r.

Powód (...) Bank SA z siedzibą w W. w pozwie z 20 maja 2022 r. wniósł o zasądzenie od pozwanego M. K. na swoją rzecz 105.346,15 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu w elektronicznym postępowaniu upominawczym do dnia zapłaty oraz kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu podał, że 21 listopada 2018 r. pozwany zawarł z nim umowę kredytu, na mocy której udostępnił mu kwotę 126.582,78 zł kredytu a on zobowiązał się do jego terminowej spłaty, zgodnie z postanowieniami umowy. Wobec opóźnienia pozwanego w spłacie, pismem z 28 listopada 2021 r. wezwał go do uregulowania wymagalnego zadłużenia w terminie 14 dni roboczych oraz poinformował go o możliwości złożenia w tym samym terminie wniosku o restrukturyzację zadłużenia, nadto powód uprzedził o możliwości wypowiedzenia umowy. Pismem z 28 grudnia 2021 r. powód wypowiedział umowę.

Wobec braku spłaty wymagalnego zadłużenia, wystawił wyciąg ze swoich ksiąg oraz złożył pozew w elektronicznym postępowaniu upominawczym. Na objętą pozewem kwotę składają się: niespłacony kapitał – 102.063,29 zł i odsetki umowne w kwocie – 1.747,99 zł, odsetki umowne za opóźnienie w kwocie – 1.534,87 zł. Pozew jest następstwem pozwu o to samo roszczenie

w elektronicznym postępowaniu upominawczym, które zostało umorzone postanowieniem z 14 kwietnia 2022 r. Na podstawie art. 505³⁷ § 2 k.p.c. wnosi o zasądzenie od pozwanego również kosztów tego postępowania.

W odpowiedziach na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów procesu według norm przepisanych. Wskazał, że kwestionuje dochodzone roszczenie pieniężne w całości zarówno co do zasady jak i wysokości, powód nie wykazał, że spełnił świadczenie pieniężne w całości, a obciążenie pozwanego prowizją za udzielenie pożyczki w wysokości 25.316,56 zł, kształtowało jego obowiązki niezgodnie z dobrymi obyczajami, nadto naruszało rażąco interesy pozwanego jako konsumenta, naliczona prowizja przekracza maksymalną dopuszczalną wysokość pozaodsetkowych kosztów kredytu jakie to ustawodawca dopuszcza na gruncie art.36a ust.1 ustawy o kredycie konsumenckim. Pozwany podniósł brak umocowania do działania w imieniu banku przez pracowników D. L. i M. G., nadto pozwany wskazał, że po otrzymaniu z dnia 29 listopada 2021 r. wezwania do zapłaty dokonał spłaty części zadłużenia, co skutkowało obniżeniem wysokości niespłaconych rat kredytowych poniżej dwóch pełnych rat za okres do dnia 12 lipca 2021 r.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 21 listopada 2018 r. powód (...) Bank S.A. i pozwany M. K. zawarli umowę o kredyt konsolidacyjny nr (...) (nazywaną dalej umową). Na mocy umowy powód udzielił pozwanemu kredytu w wysokości 126.582,78 zł przeznaczony na:

1. potrzeby konsumpcyjne kredytobiorcy w wysokości 1.319,01 zł, spłatę zobowiązań kredytowych Kredytobiorcy z tytułu:

a) Umowy kredytu Kredyt niecelowy oraz studencki nr (...) na rachunek prowadzony w (...) Bank S.A. w wysokości 77.854,21 zł,

b) Umowy kredytu Kredyt niecelowy oraz studencki nr (...) na rachunek prowadzony w (...) Bank (...) S.A. w wysokości 21.600,00 zł,

c) Umowy kredytu karta kredytowa nr (...) na rachunek prowadzony w (...) Bank (...) S.A w wysokości 493,00 zł.

2. zapłatę kosztów kredytu: prowizji za udzielenie kredytu w wysokości 25.316,56 zł. (§ 1 ust. 1 umowy).

Spłata kredytu miała nastąpić w 120 miesięcznych ratach równych, płatnych nie później niż do 12 dnia każdego miesiąca, zgodnie z harmonogramem spłat (§ 1 ust. 4); oprocentowanie kredytu miało być zmienne i na dzień zawarcia umowy wynosiło 5,00 % w skali roku, przy czym dokładnie określono sposób jego ustalenia i przesłanki jego zmiany (§ 2 umowy). Całkowita kwota kredytu wynosiła 101.266,22 zł, kwota ta nie obejmowała kredytowanych przez bank kosztów kredytu wskazanych w §3 ust.1 pkt 3 umowy. Całkowita kwota do zapłaty na dzień zawarcia umowy wynosiła 160.935,06 zł, składał się na nią: całkowita kwota kredytu 101.266,22 zł, całkowity koszt kredytu, który na dzień zawarcia umowy wynosił 59.668,84 zł. Na całkowity koszt kredytu składały się: należne odsetki umowne w wysokości 34.352,28 zł, prowizja za udzielenie kredytu

w wysokości 25.316,56 zł. Rzeczywista roczna stopa oprocentowania na dzień zawarcia umowy wynosiła 10,59% (§ 4 umowy). Powód zastrzegł sobie prawo obciążenia kredytobiorców odsetkami karnymi od zadłużenia przeterminowanego, czyli wszelkich należności wynikających

z zaciągniętego kredytu niespłaconych w terminie (§ 7 ust. 1 i 2 umowy); oprocentowanie zadłużenia przeterminowanego ustalono jako zmienne i równe wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie w rozumieniu art. 481 § 2¹ k.c. (§ 7 ust. 5 umowy).

W §7 umowy określono skutki braku płatności, ustalono, że w przypadku gdy kredytobiorca opóźnia się ze spłatą zobowiązania z tytułu udzielonego kredytu, Bank wzywa go do dokonania spłaty zaległości w terminie 14 dni roboczych od otrzymania wezwania; jeżeli należność nie zostanie uregulowana w całości w wyznaczonym terminie,

jak również, gdy złożony przez kredytobiorcę wniosek o restrukturyzację zostanie odrzucony, Bank ma prawo wypowiedzieć umowę. W § 8 umowy określono warunki, sposób i skutki jej wypowiedzenia. W jego ust. 1 przewidziano trzydziestodniowy termin wypowiedzenia. W ust. 2 wskazano m. in., że przesłanką wypowiedzenia jest rażące naruszenie postanowień umowy przez kredytobiorcę.

(dowód: umowa kredytu, k.23-26)

Kwota kredytu została kredytobiorcy wypłacona, zgodnie z umową, częściowo na poczet kosztów kredytu, częściowo na poczet spłaty zobowiązań pozwanego w dwóch innych bankach i częściowo na jego rachunek.

(dowód: historia rachunku kredytowego, k. 57-57v, dyspozycja uruchomienia kredytu – k.86, oświadczenie o numerach rachunków – k.87)

Raty kredytu zostały określone na 1.341,13 zł miesięcznie. Termin płatności pierwszej ustalono na 12 grudnia 2018 r. a ostatniej na 13 listopada 2028 r. w wysokości 1.340,59 zł.

(dowód: prognozowany harmonogram spłat – k.92-93)

Pozwany podjął spłatę kredytu i początkowo spłacał go regularnie. Z czasem coraz częściej pojawiły się opóźnienia, ale kredyt był spłacany do 12 lipca 2021 r., kiedy to dokonano ostatniej wpłaty na jego poczet. W związku z zadłużeniem narosłym z powodu nieregularnych wpłat, pismem z 21 listopada 2021 r. powód wezwał kredytobiorcę do zapłaty zaległości w kwocie 6.177,14 zł w terminie 14 dni roboczych, poinformował go też o możliwości złożenia wniosku o restrukturyzację zadłużenia oraz uprzedził, że niespłacenie zadłużenia i nieskorzystanie z uprawnienia do ubiegania się o restrukturyzację zadłużenia spowoduje wypowiedzenie umowy. Wezwania zostały doręczone 6 grudnia 2021 r. Kredytobiorca nie spłacił całości długu, a jedynie kwotę 3.066,34 zł w dniu 15 grudnia 2021 r. W związku z czym pismami z 28 grudnia 2021 r. powód wypowiedział mu umowę. Pismo te zostało doręczone 31 grudnia 2021 r.

(dowód: historia rachunku kredytowego, k. 58-60, wezwania do zapłaty- k. 27, potwierdzenie doręczenia wezwania - k. 28, wypowiedzenie umowy- k. 31, potwierdzenia odbioru- k. 32-32v)

W pozwie złożonym w elektronicznym postępowaniu upominawczym 09 marca 2022 r. powód wniósł o zasądzenie od pozwanego należności dochodzonych w niniejszym procesie.

W dniu 21 marca 2022 r. wydano nakaz zapłaty, na skutek sprzeciwu pozwanego, postanowieniem z 14 kwietnia 2022 r. referendarz sądowy umorzył postępowanie. W konsekwencji powód złożył pozew w niniejszej sprawie.

(dowód: wydruki z portalu EPU, k. 17-22v)

Na dzień 9 marca 2022 r. r. zadłużenie pozwanej z tytułu przedmiotowej umowy kredytu wynosiło: niespłacony kapitał 102.063,29 zł, odsetki umowne w kwocie 1.747,99 zł, odsetki umowne za opóźnienie 1.534,87 zł.

(dowód: wyciąg z ksiąg powoda, k. 16)

Powyższych ustaleń Sąd dokonał w oparciu o następującą ocenę zgromadzonego materiału.

Powód złożył do akt wyciąg ze swoich ksiąg w oryginale. Wyciąg ten, oceniany jako zwykły dokument prywatny, Sąd uznał za dowód o wysokiej wiarygodności i mocy dowodowej w zakresie istnienia i wysokości zadłużenia pozwanej na dzień jego wystawienia. Banki są szczególnymi podmiotami gospodarczymi, funkcjonującymi w oparciu o bardzo szczegółowe i rygorystyczne regulacje, także w zakresie prowadzenia ksiąg rachunkowych i poddanymi restrykcyjnemu nadzorowi. W związku z tym, jakkolwiek istnieje możliwość, że księgi rachunkowe jakiegoś banku zawierają błędne wpisy, to jednak prawdopodobieństwo takiego stanu rzeczy jest stosunkowo niewielkie. Dlatego z reguły wyciąg z ksiąg banku jest dokumentem prywatnym o dużej sile przekonywania (mocy dowodowej). Tak też było

w tym przypadku, zwłaszcza, że pozwana nie przedstawiła żadnych zarzutów, które mogłyby podważać zaufanie do tego dokumentu

a jednocześnie jego treść była spójna z treścią innych wiarygodnych dokumentów, zwłaszcza umowy kredytu i historii rachunku kredytu, prawdziwości treści których pozwana nie zakwestionowała.

Zgodnie z art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe, dokumenty związane z czynnościami bankowymi mogą być sporządzane na informatycznych nośnikach danych, jeżeli dokumenty te będą w sposób należyty utworzone, utrwalone, przekazane, przechowywane i zabezpieczone. Przepis ten stanowi podstawę do stosowania w praktyce bankowej dokumentów elektronicznych, które należy uznać - na równi z oświadczeniem utrwalonym na papierze za pomocą pisma - za dokumenty w rozumieniu Kodeksu postępowania cywilnego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 11 marca 2004 r., V CZ 12/2004, nie publ.). Zaznaczyć trzeba, że w takiej sytuacji wydruk takiego dokumentu nie jest dokumentem prywatnym w rozumieniu art. 245 k.p.c., ale jedynie nośnikiem informacji o treści określonego dokumentu

w formie elektronicznej, czyli dokumentem, o którym mowa w art. 77³ k.c.

Powód przedłożył wydruk swego dokumentu istniejącego w formie elektronicznej - historii rachunku prowadzonego dla rozliczania przedmiotowej umowy kredytowej. Dokument ten Sąd uznał za w pełni wiarygodny. Nie budził on zastrzeżeń co do swojej autentyczności i zgodności treści z prawdą, a nadto znajdował potwierdzenie w treści innych dokumentów. Poza tym nie był przez pozwaną podważany pod jakimkolwiek względem.

Wszystkie pozostałe dokumenty prywatne, które były podstawą ustaleń, zostały złożone w formie pisemnej w odpisach poświadczonych za zgodność z oryginałem przez pełnomocnika powoda będącego radcą prawnym. Zgodnie z art. 129 § 3 k.p.c., zawarte w odpisie dokumentu poświadczenie zgodności z oryginałem przez występującego w sprawie pełnomocnika strony będącego adwokatem, radcą prawnym, rzecznikiem patentowym lub radcą Prokuratury Generalnej Skarbu Państwa ma charakter dokumentu urzędowego. W związku z tym dokonane przez pełnomocnika powoda poświadczenia wierności oryginałom odpisów dokumentów korzystały z domniemania zgodności treści z prawdą (art. 244 § 1 k.p.c.). Domniemanie to nie zostało przez pozwanego obalone. W związku z tym należało przyjąć, że odpisy dokumentów są zgodne z oryginałami.

Dokumenty prywatne złożone w odpisach nie budziły wątpliwości co do swojej prawdziwości i co do zgodności treści z prawdą, jak też nie zostały przez pozwanego podważane pod jakimkolwiek względem. Dlatego Sąd uznał je za w pełni godne zaufania.

Sąd nie przesłuchał pozwanego nawet informacyjnie albowiem pełnomocnik pozwanego o to nie wnosił, sam też pozwany mimo dwukrotnego prawidłowego wezwania na rozprawę nie stawił się do sądu, w ocenie sądu - zgromadzony w sprawie materiał dowodowy pozwalał ustalić istotne dla rozstrzygnięcia sprawy fakty. W tym miejscu zauważyć jednocześnie należy, że nieusprawiedliwione niestawiennictwo pozwanego na rozprawach uniemożliwiło konfrontację podnoszonych przez pełnomocnika pozwanego zarzutów w przedmiocie abuzywnych zapisów umowy kredytowej.

Po przeprowadzeniu dowodu z dokumentów nie było takich istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy faktów, które nie byłyby dostatecznie wyjaśnione (art. 299 k.p.c.), dlatego dowód

o zobowiązanie pełnomocnika powoda do przedłożenia symulacji tak jak w piśmie pozwanego z dnia 6 lutego 2023 roku był zbędny, służył jedynie przedłużeniu procesu. Dlatego Sąd oddalił wniosek pozwanego o przedłożenie symulacji (k. 110).

Sąd zważył, co następuje:

Powód dochodził roszczenia o zaspokojenie swojej wierzytelności z tytułu zawartej z pozwanym umowy kredytu. Dokonane w sprawie ustalenia potwierdziły, że strony łączyła umowa o kredyt z 21 listopada 2018 r. nr (...), na mocy której pozwany otrzymał od powoda określoną w niej ilość środków pieniężnych i

był zobowiązany do ich zwrotu w sposób i na warunkach w niej ustalonych. Ponieważ od pewnego momentu pozwany z tego obowiązku się nie wywiązywał, powód wypowiedział mu umowę na mocy postanowień jej § 7 ust. 1 oraz §8 ust.2. To, że zaistniały przesłanki wypowiedzenia przewidziane w tym postanowieniu umownym i w przepisach prawa bankowego, w świetle dokonanych ustaleń nie budziło wątpliwości.

W sprawie ustalono, że całkowite zadłużenie kredytobiorcy z tytułu przedmiotowej umowy kredytu na dzień 9 marca 2022 r. wynosiło 105.346,00 zł: niespłacony kapitał 102.063,29 zł oraz odsetki umowne w kwocie 1.747,99 zł, odsetki umowne za opóźnienie 1.534,87 zł.

Pozwany w odpowiedzi na pozew podniósł liczne zarzuty na swoją obronę. Odnosząc się do nich, wskazać należy, co następuje.

Twierdzenia pozwanego, w których oparł zarzut braku legitymacji do działania w imieniu banku przez pracowników D. L. i M. G., których podpisy widnieją pod wezwaniem do zapłaty i wypowiedzeniem umowy, nie miały żadnego związku z realiami niniejszej sprawy.

Zgodnie z art. 97 k.c. osobę czynną w lokalu przedsiębiorstwa przeznaczonym do obsługi publiczności poczytuje się w razie wątpliwości za umocowaną do dokonywania czynności prawnych, które zazwyczaj bywają dokonywane z osobami korzystającymi z usług tego przedsiębiorstwa. Opisana powyżej regulacja ma na celu ułatwienie obrotu prawnego i ochronę interesów osób, które chcą z konkretnym przedsiębiorcą zawrzeć umowę. Sens wzmiankowanej regulacji polega na tym, aby nie musiały one żądać od osoby czynnej w lokalu przedsiębiorstwa szczegółowego pełnomocnictwa i weryfikować jego poprawności. Sam przedsiębiorca nie może też, powołując się na przyczyny formalne, uwolnić się od skutków zawarcia umowy, twierdząc, że umowę podpisał pracownik przebywający w lokalu, który nie miał osobnego upoważnienia.

Powyższy przepis, przewiduje dorozumiane pełnomocnictwo nie umowne, lecz ustawowe. Jeżeli zakład pracy powierza swojemu pracownikowi stanowisko, z którym wiąże się prowadzenie poszczególnych rodzajów czynności, które mają doprowadzić do określonych skutków prawnych, to należy uznać, że jest on upoważniony do składania oświadczeń woli w imieniu banku,

w sprawach objętych jego zakresem obowiązków. Przepis art. 97 k.c. odnosi się do wszystkich osób, które mają faktyczną możliwość dokonywania czynności prawnych w obiektach przedsiębiorstwa i ma zastosowanie zawsze, gdy przedsiębiorstwo nie poinformowało w sposób wyraźny swoich klientów, o tym, że konkretne osoby czynne w jego lokalu nie są umocowane do zawierania umów. Co więcej, a warte jest podkreślenia domniemanie działa dalece, bowiem w razie wystąpienia na tym tle wątpliwości, te zaś obiektywnie na tle stanu faktycznego nie wystąpiły, skoro na ich poparcie nie przedstawiono nie tylko przeciwdowodów, lecz nawet nie podniesiono jakichkolwiek okoliczności. W związku z powyższym uznać należało, że wezwanie do zapłaty a także wypowiedzenie umowy były skuteczne wobec pozwanego i tym samym zarzut podniesiony przez pozwanego o braku umocowania pracowników banku, jako chybiony nie mógł odnieść oczekiwanego skutku.

Pozwany zakwestionował swoje zobowiązania wynikające z umowy kredytu, ale nie przedstawił żadnych konkretnych twierdzeń ani dowodów na poparcie swego stanowiska. Z historii rachunku jasno wynika, że powodowy bank spełnił świadczenie do którego był zobowiązany. Po złożeniu odpowiedzi na pozew, powód wykazał odpowiednimi dowodami wypłacenie pozwanemu kwoty kredytu i jej rozdysponowanie zgodnie z jego dyspozycją.

Pozwany kwestionował zasadność wypowiedzenia umowy. Wskazywał, że w chwili jego dokonywania, już po wezwaniu dłużnika do zapłaty zaległości pod rygorem wypowiedzenia nadal utrzymuje się zaległość odpowiadająca co najmniej dwóm ratom i to zaległość z tytułu należności objętych doręczonym wcześniej wezwaniem.

Odnosząc się do tego zarzutu, Sąd pragnie zauważyć, że pozwany po otrzymaniu wezwania do zapłaty w dniu 29 listopada 2021 r. dokonał spłaty części tylko zadłużenia w wysokości 3.066,34 zł 15 grudnia 2021 roku, a winny był zapłacić 6.177,14 zł. Jego miesięczne raty wynosiły 1.260,11 zł, a więc jego zaległość wynosiła więcej niż wysokość dwóch rat. Podkreślenia też wymaga, że postanowienia § 7 i 8 nie dają podstawy do zarzutu, że pozwalają

Bankowi „kształtować sytuację kredytobiorców w sposób dowolny” i uniemożliwiają kontrolę prawidłowości i zasadności wypowiedzenia. W § 8 umowy skonkretyzowano, że powód ma prawo wypowiedzieć umowę w przypadku niedotrzymania przez Kredytobiorcę warunków udzielenia kredytu. Na tej podstawie nie każda więc zaległość w spłacie rat mogła być przesłanką wypowiedzenia, ale tylko taka, która osiągnęła odpowiednio wysoką intensywność. Wprawdzie użycie sformułowania „należność niespłacona” jest mniej precyzyjne niż wskazanie konkretnej liczby niezapłaconych rat lub wysokości zaległości, która uzasadnia wypowiedzenie, ale ten brak precyzji nie sposób ocenić jako niekorzystny dla pozwanego, który już od czerwca 2021 zaprzestał spłaty pełnych rat kredytu. 14 czerwca 2021 roku dokonał spłaty w wysokości 1.260,11 zł, w lipcu już wpłacił jedynie 246,59 zł. Przez kolejne miesiące nie było z jego strony żadnych wpłat, dopiero po otrzymaniu wezwania do zapłaty w wysokości 6.177,14 zł dokonał spłaty jedynie w wysokości 3.066,34 zł.

Poza ograniczeniem możliwości wypowiedzenia umowy do przypadków rażącego naruszenia jej postanowień, umowa przewidywała także procedurę upominawczą, która obowiązkowo musiała poprzedzać wypowiedzenie. Jest ona zgodna z treścią obowiązującego w tym zakresie art. 75c ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe. W tej sytuacji nie sposób uznać, że dotyczące wypowiedzenia zapisy umowy pozwalały powodowi w sposób dowolny kształtować sytuację pozwanego, a tym bardziej, że uniemożliwiały kontrolę prawidłowości i zasadności wypowiedzenia.

Zaznaczyć w tym miejscu trzeba, że powód wszczął procedurę upominawczą poprzedzającą wypowiedzenie umowy w momencie, kiedy wymagalne zadłużenie pozwanego przekraczało równowartość pięciu rat miesięcznych i dochodziło do 6.177,14 zł. Natomiast w chwili wypowiedzenia zadłużenie nadal przekraczało 3.110 zł, czyli równowartość trzech niepełnych rat. Trudno tego nie uznać za rażące naruszenie postanowień umowy, zwłaszcza że nie było żadnych podstaw do przyjęcia, że pozwany podjął jakąś restrukturyzację zadłużenia albo jakiegokolwiek inne akty staranności w celu upewnienia powoda o jego dobrej woli i uniknięcia wypowiedzenia umowy. Powód zachował wszystkie wymogi procedury wypowiedzenia. Zaznaczyć też trzeba, że w wypowiedzeniu powód dał pozwanemu możliwość doprowadzenia do unicestwienia skutków prawnych wypowiedzenia przez zapłatę przed upływem jego terminu całego przeterminowanego zadłużenia. Była to nieprzewidziana w umowie opcja, która dawała pozwanemu dodatkową możliwość uniknięcia skutków wypowiedzenia umowy.

Powód w pozwie powołał się na załączniki do pozwu w postaci wezwania do zapłaty i wypowiedzenia. W nich zaś wskazano, ile wynosiło zadłużenie pozwanego w dacie sporządzania tych pism i w jakiej dacie powstało.

Podsumowując, z dokonanych ustaleń w sposób niewątpliwy wynikało, że umowa została przez powoda skutecznie wypowiedziana i efektem tego było powstanie wymagalnego zadłużenia w wysokości dochodzonej pozwem.

W dalszej kolejności należy odnieść się do zarzutu pozwanego co do abuzywności postanowienia przewidującego prowizję za udzielenie kredytu.

Sąd Okręgowy zbadał to postanowienie umowy, czy nie stanowi ono niedozwolonej klauzuli umownej i ocenił, że postanowienie takie nie narusza interesów konsumenta i nie jest sprzeczne z dobrymi obyczajami.

W judykaturze wskazuje się, że pod pojęciem działania wbrew dobrym obyczajom kryje się wprowadzanie do umowy klauzul, które godzą w równowagę kontraktową stron takiego stosunku, natomiast przez rażące naruszenie interesów konsumenta rozumie się nieusprawiedliwioną dysproporcję - na niekorzyść konsumenta - praw i obowiązków stron, wynikających z umowy (zob. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 października 2006 r., I CSK 173/06). Dokonując oceny rzetelności określonego postanowienia umowy konsumenckiej należy zawsze rozważyć indywidualnie rozkład obciążeń, kosztów i ryzyka, jaki wiąże się z przyjętymi rozwiązaniami oraz zbadać jak wyglądałyby prawa lub obowiązki konsumenta w sytuacji, w której postanowienie to nie zostałoby zastrzeżone.

Powód udzielił pozwanemu kredytu w kwocie 126.582,78 zł na okres 120 miesięcy. Całkowita kwota do zapłaty wynosiła 160.935,06 zł, na kwotę tę składała się całkowita kwota kredytu – 101.266,22 zł oraz całkowity koszt kredytu

w wysokości 59.668,84 zł. Na całkowity koszt kredytu składają się: należne odsetki umowne w wysokości 34.352,28 zł oraz prowizja w wysokości 25.316,56 zł.

Wysokość pozaodsetkowych kosztów kredytu odpowiada art. 36a ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, bowiem została ustalona w oparciu o wzór przewidziany w tym przepisie. Skoro zaś sam ustawodawca w celu ochrony konsumentów zdefiniował pojęcie nadmiernych pozaodsetkowych kosztów kredytu konsumenckiego, wskazując w ust. 3 powołanego unormowania, że nie należą się one w części przekraczającej maksymalne pozaodsetkowe koszty kredytu obliczone w sposób określony w ust. 1 lub całkowitą kwotę kredytu, to tym samym co do zasady należy przyjmować, że koszty mieszczące się we wskazanych ramach interesu podmiotów chronionych ustawą o kredycie konsumenckim nie naruszają. Sąd nie wyklucza wprawdzie sytuacji, że kwota pozaodsetkowych kosztów kredytu mieszcząca się w limicie przewidzianym w art. 36a będzie nadal kwotą wygórowaną i naruszającą interesy konsumenta, jednakże sytuacja taka nie wystąpiła w okolicznościach przedmiotowej sprawy.

Formą wynagrodzenia za korzystanie z cudzego kapitału są nie tylko odsetki. Zresztą pełnią one także funkcję waloryzacyjną, a więc kompensują spadek wartości nabywczej pieniądze, co może mieć miejsce szczególnie w sytuacji, gdy spłata zobowiązania pieniężnego jest rozciągnięta w czasie, co miało miejsce w sprawie przedmiotowej. Całkowity koszt kredytu obejmuje wszelkie elementy kosztów, które konsument jest zobowiązany ponieść w związku z określoną umową

o kredyt konsumencki. Art. 5 pkt 6 lit. a - b powołanej ustawy o kredycie konsumenckim wylicza także opłaty, prowizje i marże; przy czym wyliczenie rodzajów kosztów ma charakter przykładowy.

Powód zawarł umowę w ramach prowadzonej działalności gospodarczej nakierowanej na osiągnięcie zysku. Dla jego uzyskania konieczne jest przede wszystkim pokrycie kosztów działalności. Opłaty, marże i prowizje nie wiążą się zatem jedynie z obsługą i kosztami danego stosunku zobowiązaniowego, lecz - w stosownej części - wszelkich kosztów ponoszonych przez przedsiębiorcę i stanowią należne zryczałtowane wynagrodzenie za przeprowadzenie całego procesu, składającego się zarówno z czynności faktycznych, jak i prawnych, mających na celu udzielenie pożyczki. Nie bez znaczenia pozostaje również problematyka związana

z niespłacalnością kredytów konsumenckich. Tym samym prowizja stanowi swego rodzaju element rekompensaty ryzyka ewentualnego braku spłaty zaciągniętej przez pożyczkobiorcę pożyczki / kredytu.

Godzi się zauważyć, że nakładając w ustawie o kredycie konsumenckim na pożyczkodawcę szereg obowiązków, ustawodawca nie wprowadził wymogu specyfikowania, w jaki sposób wyliczona została pobrana prowizja, poprzez wyliczenie konkretnych kosztów, jakie ma pokryć, ryzyka, jakie ma zabezpieczyć, planowanego zysku. Gdyby taka intencja istniała, to ustawodawca nałożyłby na instytucje pożyczkowe obowiązek zawarcia takich informacji w formularzu informacyjnym. Obowiązek taki nie jest znany także w innych branżach. Trudno również wyobrazić sobie sytuację, iż każdorazowo każdy konsument, już po kupnie lub świadczeniu usługi, neguje wysokość wynagrodzenia lub cenę, która była mu wcześniej znana, poprzez żądanie wykazania i wyliczenia, co składało się na wynagrodzenie sprzedającego czy też zleceniobiorcy, jaką część stanowiły koszty związane z działalnością przedsiębiorcy, czy z daną usługą.

Finalnie już tylko Sąd zauważa, że aktualnie na rynku usług finansowych nie jest możliwe zawarcie umowy kredytu, która nie przewidywałaby wynagrodzenia prowizyjnego dla instytucji finansowej za udzielenie kredytu. Odrębną kwestią jest wysokość tego wynagrodzenia, która zależy od wielu czynników i jest negocjowalna. W przedmiotowej umowie maksymalne pozaodsetkowe koszty kredytu mogły wynosić tyle co całkowita kwota kredytu, a powód określił je w umowie jedynie w wysokości 25.316,56 zł, co stanowi 20%. Sąd uznał, że prowizja w tej wysokości nie narusza interesu konsumenta i stanowi „godziwe” wynagrodzenie dla instytucji finansowej, zważywszy na tak długi okres kredytowania – 10 lat.

Powód zażądał zasądzenia na swoją rzecz także odsetek za opóźnienie w spłacie długu. Zgodnie z § 7 ust. 5 umowy kredytu, od zadłużenia przeterminowanego powodowi przysługiwały odsetki maksymalne za opóźnienie. Jednakże w pozwie nie domagał się tego rodzaju odsetek, tylko o połowę niższych odsetek ustawowych za opóźnienie. Powód

zawsze ma prawo żądać mniej niż mu się należy, a Sąd jest jego żądaniem związany (art. 321 § 1 k.p.c.). W tej sytuacji żądanie od zadłużenia przeterminowanego odsetek ustawowych za opóźnienie podlegało uwzględnieniu.

Powód domagał się odsetek ustawowych za opóźnienie nie tylko od zaległego kapitału, ale także od sumy zaległych odsetek umownych za opóźnienie. To żądanie było uzasadnione z uwagi na treść art. 482 § 1 k.c., który stanowi, że od zaległych odsetek można żądać odsetek za opóźnienie od chwili wytoczenia o nie powództwa. Powód domagał się tych odsetek od dnia wniesienia pozwu w elektronicznym postępowaniu upominawczym. Wniósł on pozew w tej sprawie przed upływem trzech miesięcy od umorzenia elektronicznego postępowania upominawczego. W tej sytuacji skutki prawne wniesienia pozwu w elektronicznym postępowaniu upominawczym rozciągały się na niniejszy proces (art. 505³⁷ § 2 k.p.c.), co powodowało, że żądanie w nim odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu w elektronicznym postępowaniu upominawczym było zasadne.

Podkreślenia wymaga, że zarzuty podniesione w odpowiedzi na pozew miały ogólnikowy charakter i w ocenie Sądu zostały zgłoszone jedynie dla zwłoki. Proces cywilny ma charakter kontradyktoryjny i Sąd nie może zastępować pozwanego w wykazywaniu swoich twierdzeń, gdyż w ten sposób doprowadziłby do naruszenia zasady równości stron procesu. Sąd nie może również domyślać się, z jakich przyczyn pozwany uważa, że roszczenie powoda jest niezasadne, bądź jest zasadne w innej wysokości niż dochodzone pozwem. W konsekwencji, Sąd w punkcie 1 wyroku zasądził całą dochodzoną przez powoda należność wraz z odsetkami od dnia 9 marca 2022 r.

Powód wygrał proces w całości, co uzasadniało obciążenie pozwanego obowiązkiem zwrotu mu całości jego kosztów na podstawie art. 98 k.p.c. Na koszty powoda składały się: opłata od pozwu 5.268 zł i wynagrodzenie pełnomocnika 5.400 zł, czyli łącznie 10.668 zł i taką kwotę z tego tytułu Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda w punkcie 2 wyroku.

Jolanta Czajka - Bałon